

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Bakalářská diplomová práce

Olomouc 2021

Natálie Kotsopoulosová

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

**KATEDRA SOCIOLOGIE, ANDRAGOGIKY A KULTURNÍ
ANTROPOLOGIE**

**OLOMOUCKÉ KAVÁRNY V DOBĚ KORONAVIROVÉ
PANDEMIE – ANALÝZA MÍRY DOPADŮ NA JEJICH
PROVOZOVATELE**

Bakalářská diplomová práce

Obor studia: Sociologie

Autor: Natálie Kotsopoulosová

Vedoucí práce: Mgr. David Fiedor, Ph.D.

Olomouc 2021

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci na téma *„Olomoucké kavárny v době koronavirové pandemie – analýza míry dopadů na jejich provozovatele“* vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Davida Fiedora, Ph.D. a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

V Olomouci dne

Podpis

Ráda bych tímto vyjádřila poděkování Mgr. Davidovi Fiedorovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky, ale také za trpělivost a ochotu při vedení mé bakalářské diplomové práce. Poděkovat bych chtěla také všem respondentům dotazníkového šetření, bez kterých by práci nebylo možné uskutečnit.

Anotace

Jméno a příjmení:	<i>Natálie Kotsopoulosová</i>
Katedra:	Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie
Obor studia:	<i>Sociologie – Aplikovaná ekonomická studia</i>
Obor obhajoby práce:	<i>Sociologie</i>
Vedoucí práce:	<i>Mgr. David Fiedor, Ph.D.</i>
Rok obhajoby:	<i>2021</i>

Název práce:	Olomoucké kavárny v době koronavirové pandemie – analýza míry dopadů na jejich provozovatele
Anotace práce:	Tato bakalářská práce se zabývá analýzou míry dopadů koronavirové pandemie na provozovatele olomouckých kaváren. Cílem práce je analyzovat, jak velký dopad měla vládní opatření přijatá z důvodu koronavirové pandemie na provozovatele olomouckých kaváren a jaké faktory ovlivňují potenciálně různou míru těchto dopadů. Práce je postavena na kvantitativním výzkumu a skládá se ze dvou částí. V první části je rešerše literatury týkající se role kaváren ve společnosti a současné podoby kaváren. Dále se rešerše zabývá tím, co je to covid-19, vládními opatřeními přijatými z důvodu koronavirové pandemie, kompenzacemi od státu a nakonec dopadem pandemie na gastronomii. Druhá část se skládá z metodologie práce a analýzy dat z dotazníkového šetření.

Klíčová slova:	Covid-19, kavárny, kompenzace, koronavir, Olomouc, pandemie, vládní opatření
Title of Thesis:	Olomouc cafés in time of the corona pandemic – analysis of rate impact on their owners
Annotation:	This bachelor thesis deals with the analysis of the impact rate of the coronavirus pandemic on cafe holders of Olomouc cafes. The aim of this bachelor thesis is to analyze how much impact the government measures taken due to the coronavirus pandemic, had on the cafe holders of Olomouc cafes and what factors influence the potentially different measure of these impacts. Thesis is based on quantitative research and consists of two parts. The first part is search of the literature concerning the role of cafes in society and the current form of cafes. Furthermore, the research deals with what COVID-19 is, government measures taken due to coronavirus pandemic, compensations from the state and finally the impact of the pandemic on gastronomy. The second part consists of the methodology of work and analysis of data from the questionnaire survey.
Keywords:	COVID-19, cafes, compensation, coronavirus, Olomouc, pandemic, government measures
Názvy příloh vázaných v práci:	Dotazník, Seznam vybraných olomouckých kaváren
Počet literatury a zdrojů:	56
Rozsah práce:	70 231

Obsah

Úvod.....	7
1. Kavárny	9
1.1 Role kaváren ve společnosti.....	9
1.2 Kavárny dnešní doby	10
1.3 Kavárny jako podnikání	11
2. Onemocnění covid-19	15
2.1 Prevence onemocnění covid-19	16
2.2 Vládní opatření	17
2.3 Zahraniční vládní opatření	19
2.4 Kompenzace	21
2.5 Dopad pandemie na gastronomii.....	23
3. Metodologie práce	26
3.1 Metoda sběru dat.....	27
4. Analytická část	29
4.1 Charakteristika kaváren	29
4.2 Dopady vládních opatření na olomoucké kavárny	30
4.3 Faktory ovlivňující potenciálně různou míru dopadů.....	31
5. Diskuse	36
Závěr	38
Seznam literatury a použitých zdrojů.....	40
Seznam tabulek.....	47
Seznam grafů	48
Seznam obrázků	49
Seznam příloh	50

Úvod

Tématem této bakalářské práce jsou kavárny v období celosvětové pandemie koronaviru SARS-CoV-2. Autorka zvolila kavářenské prostředí, jelikož je jí blízké a pohybuje se v něm už delší dobu. Zaměřila se na město Olomouc, kde sama žije.

Začátkem roku 2020 zasáhla podstatnou část světa pandemie onemocnění covid-19. Toto onemocnění ovlivnilo zdraví a celkově životy lidí a přimělo vlády zemí k zavádění dosud nevyzkoušených opatření k zamezení jeho šíření na území jednotlivých států (Keisler, Lobotka a Kotulková, 2020). To se samozřejmě nevyhnulo ani České republice. Tato opatření vedla k tomu, že velká část podnikatelů utrpěla újmy, ze kterých se už možná nevzpamatují. V rozsáhlé míře utrpěla ztráty zejména gastronomie, a proto se i díky vlastním zkušenostem autorka zaměřuje na tuto oblast.

Práce je členěna na rešerši literatury a analýzu výzkumu. Rešerše nás seznámí s kavárnami, s tím, jak vznikly, jaká je jejich role ve společnosti a jaké právní formy jsou s nimi spjaty. Dále nás seznámí s tím, co to vůbec covid-19 je, jaká vládní opatření zavedla nejen Česká republika, aby zmírnila jeho dopad a jak se snažila kompenzovat újmy podnikatelům s tím spojené. Analytická část se zabývá výsledky dotazníkového šetření, který je základem této bakalářské práce.

Cílem práce je analyzovat, jak velký dopad měla vládní opatření přijatá z důvodu koronavirové pandemie na provozovatele olomouckých kaváren a jaké faktory ovlivňují potenciálně různou míru těchto dopadů. Výzkumné otázky této bakalářské práce byly stanoveny následovně:

1. Jak velký dopad měla vládní opatření přijatá z důvodu koronavirové pandemie na provozovatele olomouckých kaváren?

2. Jaké faktory ovlivňují potenciálně různou míru dopadů vládních opatření přijatých z důvodu koronavirové pandemie na olomoucké kavárny?

1. Kavárny

Proč vznikly kavárny? Odpovědí je káva. Kdy a kde se začala pít, to nikdo neví, stejně tak není ani znám přesný původ názvu. Označení „káva“ pravděpodobně vzniklo někde v Etiopii nebo Brazílii (Ukers, 1935). Norman (2004) uvádí, že se v Jemenu už počátkem 15. století objevovaly kávové plantáže. Káva se zpočátku užívala na doporučení lékaře a považovala se za lék, avšak díky své výjimečné chuti se začala stávat oblíbenou a rozšířila se po celém arabském poloostrově. Smékalová (2006) píše, že první kavárny se objevovaly v Medině či Káhiře a později se rozšířily do celého světa. V arabském světě se velmi rychle kavárny stávaly společenskými centry a nabývaly na popularitě. V 17. století se káva dostala do Evropy díky italským kupcům, ti kávu rozváželi z Benátek například do Londýna nebo Amsterdamu. Brzy se káva rozšířila i do vnitrozemí, kupříkladu Itálie či Nizozemska (Burda, 2013). Ukers (1935) uvádí, že v Evropě se káva stala velice oblíbeným nápojem někdy okolo 17. století, a to jak kvůli své chuti, tak i pro svůj způsob podávání. Veřejnost si pití kávy oblíbila natolik, že začaly vznikat první návrhy k otevření prostoru, kde se může káva připravovat i konzumovat.

1.1 Role kaváren ve společnosti

Kavárny jako veřejné prostory nejsou spjaty pouze s kávou, ale také s potřebou sdružování se ve společnosti a jejím formováním. Habermans (2000) popisuje veřejnost jako sféru sociálního života, ve které se uskutečňuje výměna názorů či informací, a která se skládá z širokého spektra lidí s rozmanitými názory a různým způsobem chování. Veřejné prostory, jako parky nebo také kavárny, se hojně rozvíjely v 18. století, protože nebyly pod dozorem a veřejnost se zde mohla svobodně vyjadřovat a setkávat (Bauman, 2004). K rozkvětu využití kavárenských prostor nejen jako míst pro svobodnou veřejnou debatu přispěla především secese, zlatý věk

kavárenského života. Secese vytvořila elegantní podniky s černou či bílou kávou a novinami (Krouťvor, 2019), které už nebyly jenom prostorem určeným k pracovním činnostem, polemikám či debatám, ale byly i místem zábavy či odpočinku. Byly využívány také jako prostor pro inspiraci, mohly být náhradou pracovny či ateliéru (Friedrichová, 2016). Kavárna je útočištěm před nepohodou světa či křižovatkou rozhovorů a má svou specifickou atmosféru (Krouťvor, 2019). Sennett (1978) zmiňuje, že kavárenský prostor přitahoval jedince tím, že mohl být sám, ale zároveň byl součástí společnosti. Byla zde možnost pozorování a sledování bez nutnosti aktivního zapojení. Lidem také vyhovovalo zapojení velkých oken, které umožnily být součástí městského ruchu a zároveň být v bezpečném prostředí kavárny. Krouťvor (2019, 13 s.) také napsal: *„Veřejný podnik nabízí jak hlučnou, zábavnou společnost, tak i bezpečný klid a možnost ztratit se v davu. Člověk je zde sám, ale necítí svou osamělost, neboť je obklopen lidmi.“*

1.2 Kavárny dnešní doby

Friedrichová (2016) píše, že typickým prvkem postmoderních měst na konci 20. století jsou nákupní galerie. Postmoderní společnost klade důraz zejména na individualitu vlastního názoru, pojem modernizace je poté pojmenování pro přizpůsobování člověka městskému životnímu stylu. Roste zde masová spotřeba konzumního zboží a člověk je zde označován hlavně jako konzument (Bauman, 2004). Dle Baumana (2002) se v nákupních galeriích mění kavárny na místa, která podléhají současným vzorcům konzumu návštěvníků, uspokojující sociální i společenské potřeby se spotřebou hmotných statků. Dle Friedrichové (2016) bývají kavárny v nákupních centrech velmi často součástí mezinárodních společností, které mají předem danou podobu interiéru, tudíž nezáleží, zda se nacházíte v té samé kavárně v Olomouci nebo v Brně.

Kroutvor (2019) je přesvědčen, že bez kavárenského života není město úplné a že kavárny patří ke stylu doby. Není divu, že je kavárenství v dnešní době velice rozšířené, a to nejenom v České republice. Kavárnu jako takovou můžeme nyní popsat jako společenské místo, které se podobá restauraci. V kavárnách jsou podávány nejen teplé nápoje, především káva, ale i nápoje studené, nebo jiný sortiment, který doplní nabídku, jako například dezerty ke kávě či slané sendviče, velmi zřídka i plnohodnotná jídla. Dle Křižákové (2016) kavárny také poskytují společensko-relaxační funkce, což spočívá v poskytování placených i neplacených služeb zabezpečujících odpočinek a relaxaci. Tyto služby mohou být kupříkladu společenská setkání. Kroutvor (2019) uvádí, že se dnes může v kavárně pracovat, sedět s počítačem a vyřídit si tam řadu věcí, nebo jenom posílat zprávy přátelům.

Jak už bylo zmíněno, v posledních letech se v nákupních centrech prosadily řetězce, kavárny pod společnou značkou. Tyto kavárny se ale rozšířily i mimo nákupní centra, jsou designově navržené, vybavené technologií a cvičeným personálem, ale s tradičními kavárnami už nemají mnoho společného. Jsou to podniky „ryze účelové, komerční a funkční a nevybízí ani k delšímu posezení a sdružování hostů“ (Kroutvor, 2019, 118 s.). Dále také uvádí, že se hodí k modernímu spěchu. Příkladem takovýchto kavárenských řetězců je třeba Starbucks nebo Costa Coffee. K modernímu spěchu ale také patří menší potřeba se usadit a spolu s kávou si vychutnat i prostředí kavárny. Proto se i kavárny začínají tomuto „trendu“ přizpůsobovat a jejich důležitou součástí je tzv. „coffee to go“. Nehledě na to, že už existují i kavárny, které jsou pouze výdejními okénky, bez jakékoliv možnosti usazení.

1.3 Kavárny jako podnikání

A jak se podniká v kavárenství? Zákon upravující živnostenské podnikání (zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání) definuje živnost jako

soustavnou činnost, která je: „*provazovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní zodpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem*“ (zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání). Při splnění podmínek stanovených tímto zákonem může živnost provozovat jak fyzická, tak i právnická osoba. Podnikatel se poté v občanském zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.) vymezuje jako osoba která: „*samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, se zřetelem k této činnosti.*“ Dále podle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, musí být osoba, která se považuje za podnikatele, zapsaná v obchodním rejstříku a také by měla mít živnostenské či jiné oprávnění podle jiného zákona.

Při otvírání kavárny není tedy jasně dané, jakou právní formu si musíte zvolit. V České republice, jak už bylo výše zmíněno, mají lidé možnost podnikat dvěma způsoby, jako osoba fyzická (jednotlivec) nebo osoba právnická (především obchodní korporace).

Fyzická osoba podniká na základě živnostenského nebo jiného oprávnění. Často je označována termínem OSVČ (osoba samostatně výdělečně činná). U živnosti se většinou provozuje činnost menšího rozsahu. Jedná se o činnost koncesovanou nebo ohlašovací, kdy činnost ohlašovací se dále dělí na řemeslnou, vázanou a volnou (zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání).

Právnická osoba je sdružení osob či majetku. V zákonu o obchodních korporacích (zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech) je v hlavě I. uvedeno, že se obchodní korporace zakládá společenskou smlouvou, kdy společenskou smlouvou se rozumí i stanovy a zakladatelská listina. Právnická osoba poté může podnikat zejména, nikoli však pouze jedním z těchto způsobů:

- **Společnost s ručením omezeným (s.r.o. nebo spol. s r.o.)**

Společnost s ručením omezeným může být založená fyzickými nebo právnickými osobami a může být založena i pouze jednou osobou. Za její dluhy „ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění“ (§ 132 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech).

- **Akciová společnost (a.s. nebo akc. spol.)**

Zde je buď jeden zakladatel či vícero zakladatelů. Její základní kapitál je rozdělen na určitý počet akcií. „K založení společnosti se vyžaduje přijetí stanov. Ten, kdo přijal stanovy a podílí se na úpisu akcií, je zakladatel“ (§ 250 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech).

- **Veřejná obchodní společnost (v.o.s. nebo veř. obch. spol.)**

Společnost přinejmenším dvou osob, které se účastní na jejím podnikání či správě jejího majetku a také ručí za její dluhy společně a nerozdílně (§ 95 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech).

- **Komanditní společnost (k.s. nebo kom. spol.)**

Dva a více společníků, alespoň jeden společník ručí za její dluhy omezeně (komanditista) a alespoň jeden společník neomezeně (komplementář) (§ 118 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech).

- **Družstvo**

Založené nejméně třemi členy. Je to společenství neuzavřeného počtu osob založené pro vzájemnou podporu svých členů, či třetích osob, eventuálně za účelem podnikání (§ 552 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech).

- **Spolek (název spolku musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, postačí však zkratka „z.s.“)**

Nejméně tři osoby, které jsou vedeny společným zájmem, mohou k jeho naplňování založit spolek jako dobrovolný a samosprávný svazek členů a spolčovat se v něm (§ 214 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku).

2. Onemocnění covid–19

Státní zdravotní ústav (SZÚ) uvádí, že téměř ke konci roku 2019 byla v Číně popsána série zápalů plic nejasného původu. První oficiální případy byly nahlášeny Čínským zdravotním úřadem dne 31. prosince 2019 z nejlidnatějšího města střední Číny, Wu-chanu, které je hlavním městem čínské provincie Chu-pej. Onemocnění, které nemělo přesného původce ani způsob přenosu, se objevilo u lidí, kteří pracovali nebo žili poblíž lokálního trhu s mořskými plody (Harpan, H., Itoh, N., Yufika, A. et al., 2020). SZÚ (2020) dále uvádí, že na tomto trhu se prodávaly například živé ryby, živí ptáci, netopýři či jiné živočišné produkty. Tyto produkty se zde následně zpracovávaly i konzumovaly. Počáteční ohnisko se velmi rychle šířilo a mělo dopad na další části Číny. Následně bylo onemocnění brzy odhaleno i v dalších zemích, zprvu to byla Asie nebo také Austrálie, postupně se nemoc rozšířila i do Evropy, Afriky a Ameriky (SZÚ, 2020). Dne 30. ledna 2020 Světová zdravotnická organizace (WHO) vyhlásila stav ohrožení veřejného zdraví mezinárodního významu a 11. března 2020 prohlásila šíření koronaviru za pandemii (tzn. „*hromadný výskyt infekčního onemocnění velkého rozsahu zasahující více kontinentů*“). Dále 13. března 2020 WHO vyhlásila za hlavní epicentrum nákazy Evropu. V České republice byl první případ zaznamenán 1. března 2020 (SZÚ, 2021). Z průběžné analýzy dat Státního zdravotního ústavu (2021) vyplývá, že bylo v České republice za období od 1. března 2020 do 31. ledna 2021 nahlášeno do informačního systému infekčních nemocí (ISIN) celkem více než 982 tisíc případů covidu–19. Aktuální smrtnost koronaviru se v České republice pohybuje okolo 1,9 % (Burýšek, 2021).

„Covid–19 (coronavirus disease 2019) je onemocnění, které je způsobeno novým typem koronaviru s odborným označením SARS-CoV-2. Jedná se o vysoce infekční onemocnění, které může mít zejména u starších a chronicky nemocných osob vážnější průběh a může vést i k úmrtí“ (Keisler, Lobotka a Kotulková, 2020, 3 s.). Projevem

tohoto onemocnění jsou klinické příznaky, které jsou velmi podobné chřipce, jako například horečka, dušnost, suchý kašel, bolesti svalů nebo únava, ztráta čichu či chuti. Příznaky se však mohou u každého jedince výrazně lišit. Někteří infikovaní mohou mít lehký průběh, ale starší pacienti v kombinaci s jinou nemocí mohou mít fatální vývoj i konec (Heller, 2020, 25 s.). Dle Státního zdravotního ústavu (2020) se inkubační doba koronaviru odhaduje na 5 až 6 dnů a maximálně může dosahovat až 14 dnů. Tato informace se ovšem může nadále měnit. K nakažení koronavirem dochází primárně kontaktem s infikovanou osobou, která zejména při mluvení, kašlání a kýchání šíří infekční kapénky do svého okolí. „Přenos viru je však možný také předměty čerstvě kontaminovanými sekrety infikovaného člověka“ (Keisler, Lobotka a Kotulková, 2020, 4 s.). Doremalen et al. (2020) ve své publikované studii uvádí, že je virus mimo hostitele stabilní několik hodin až dní v aerosolech a na površích. Například na mědi se udrží až čtyři hodiny nebo dva až tři dny na plastu, či nerezové oceli. Nozdrovická (2020) uvádí, že dezinfekce běžnými prostředky na bázi peroxidu nebo alkoholu vir účinně odstraní do 1 minuty. V letním období aktivita viru upadá, protože se v teplejším podnebí hůř přenáší (Holub, 2020).

Nutno uvést, že všechny viry se neustále mění, výjimkou není ani koronavirus. Dochází u nich k častým mutacím, chybám, které vznikají během replikace. Není tedy žádným překvapením, že se časem objeví další nové, rozšířené mutace viru. Nově už jsou tedy známy i varianty jako například britská, jihoafrická nebo brazilská (SZÚ, 2021).

2.1 Prevence onemocnění covid-19

Nakažení koronavirem můžeme předcházet jak nespecifickou, tak i specifickou cestou. Nespecifická prevence se moc neliší a je podobná jako u ostatních nákaz přenášených kapénkami nebo přímým kontaktem.

Ministerstvo zdravotnictví České republiky (2020) uvádí, že je užitečné a důležité znát pravidlo 3R: respirátory, rozestupy a ruce.

Dle Státního zdravotního ústavu (2020) se u respiračních nákaz ukázalo, že jako prevence je vysoce účinné zakrytí nosu a úst. Virus se do těla dostává nosem, ústy nebo oční spojivkou, proto je důležité nedotýkat se obličeje nemytýma rukama. Riziko kapénkové infekce se může minimalizovat rozestupy, nejlépe dva metry či více. Ideální je vyhýbat se veřejným místům s velkou koncentrací lidí.

Specifickou prevencí je očkování, které obecně pomáhá předcházet infekčním nemocem. Očkovací látky proti covidu-19 jsou nové a v současné době, k 8. březnu 2021, jsou v České republice registrovány a schváleny Evropskou agenturou pro léčivé přípravky (EMA) tři vakcíny. Očkovací látky proti koronaviru vyvolávají v těle očkovaného imunitní odpověď, která zamezuje vzniku onemocnění novým koronavirem SARS-CoV-2 (SZÚ, 2021).

2.2 Vládní opatření

Pandemie koronaviru zasáhla zdraví a celkově životy lidí. Toto přimělo vlády zemí k zavádění nevidaných a nevyzkoušených opatření k zamezení jeho šíření na území jednotlivých států. Jednotlivci, rodiny, systémy zdravotní péče či ekonomické a potravinové systémy se ohýbaly pod tlakem. Životy velkého množství lidí byly obráceny vzhůru nohama a pro některé byla tato pandemie humanitární tragédií (Saxena, 2020). Keisler, Lobotka a Kotulková (2020) za největší nebezpečí covidu-19 se uvádí jeho rychlé a nenápadné šíření. Při velkém nárůstu počtu případů vyžadujících intenzivní zdravotní péči může dojít k zahlcení zdravotnických systémů, které pak nebudou zdravotní péči schopny poskytovat. Podle nich jsou proto nejdůležitější opatření zajišťující právě sociální distancování a karanténní opatření. Cílem těchto opatření je co nejvíce zpomalit šíření viru a získat tím čas na jeho

zvládnutí (Nozdrovická, 2020). Pomocí prvních opatření se Česká republika snažila zamezit zavlečení koronaviru na své území, to ale dopadlo neúspěšně. V dalších krocích bylo prioritou zamezit zejména masivnímu nárůstu nových případů nákazy. (Keisler, Lobotka a Kotulková, 2020).

Dle ústavního zákona o bezpečnosti České republiky (Ústavní zákon č. 110/1998 Sb.) je nouzový stav státní krizové opatření, které může vláda vyhlásit v případě závažných živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových katastrof, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Krizový zákon (zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů) dále říká, že za nouzového stavu je vláda oprávněna vydávat tzv. krizová opatření. Na základě těchto krizových opatření může vláda na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu a za jasně daných podmínek uvedených v daném zákoně omezit právo na nedotknutelnost osoby a obydlí, vlastnické a užívací právo, svobodu pohybu a pobytu, dále může omezit právo pokojně se shromažďovat, právo provozovat podnikatelskou činnost či právo na stávkou.

Dne 12. března 2020 byl vyhlášen první nouzový stav, který měl původně trvat jenom po dobu 30 dní. Toto je maximální doba nouzového stavu, kterou může vláda dle ústavního zákona o bezpečnosti České republiky (Ústavní zákon č. 110/1998 Sb.) bez souhlasu Poslanecké sněmovny vyhlásit. Začal platit zákaz jak veřejných, tak i soukromých akcí a vstup byl veřejnosti zakázán i do kulturních a sportovních zařízení. Od 14. března 2020 byl vyhlášen zákaz provozu restaurací a některých obchodů, kdy trvání tohoto zákazu mělo být po dobu 10 dní, ale bylo prodlouženo až do 1. dubna (Vláda ČR, 2020). Netrvalo dlouho a na jednání vlády České republiky (Vláda ČR, 2020) 15. března 2020 bylo schváleno, že od pondělí 16. března 2020 začne platit uzavření státních hranic. Tři dny poté byl vyhlášen zákaz vycházení bez ochrany obličeje. Ve dnech od 24. března 2020 do 23. dubna 2020

se nemohlo na veřejnosti pobývat v počtu přesahujícím dvě osoby. Všechna výše zmíněná opatření byla nejdříve *Usnesením vlády České republiky* č. 348 (2020) prodloužena do 11. dubna 2020 a dne 7. dubna 2020 byl nouzový stav, a s ním všechny související opatření, prodloužen do 30. dubna 2020 (Vláda ČR, 2020). Mezi 20. dubnem 2020 a 25. květnem 2020 se měla omezující opatření postupně rozvolňovat. Dne 28. dubna 2020 došlo k poslednímu prodloužení nouzového stavu, které trvalo do 17. května 2020 (Novinky, 2020). Nadále ale mnoho omezení, s ním spojených, dále platilo.

Další nouzový stav, který byl schválen 30. září 2020 vládou ČR (2020), začal platit od 5. října 2020. Cílem tohoto nouzového stavu bylo hladké zavedení nových vládních opatření, kdy hlavním cílem bylo omezení hromadných akcí a snížení reprodukčního čísla. Od té doby se nouzový stav prodloužil už celkem sedmkrát.

Mnoho podnikatelů muselo v důsledku nařízení vlády uzavřít své provozovny. Odvětví, jako například restaurační zařízení, byla nucena svůj provoz ukončit úplně. Po nějakém čase, ovšem ne všichni, se mohli adaptovat na nové podmínky prodeje. Stránka MEDIATEL (2020) uvedla dvě cesty, respektive dva způsoby, jak pokračovat v podnikání navzdory vládním omezením.

První cestou je tzv. okénkový prodej. Pokud jsou při prodeji dodržena veškerá hygienická pravidla, je možné prodávat zboží (především tedy jídlo) přes výdejní okénka. Časem tuto možnost využil téměř každý. Dalším způsobem je využití rozvážkových služeb (např. Dáme jídlo) nebo zavést své vlastní rozvážení zboží zákazníkům. Samozřejmě je ale potřeba taktéž dodržovat určitá bezpečnostní pravidla.

2.3 Zahraniční vládní opatření

Pro srovnání vládních opatření České republiky, například v naší sousední zemi, Slovensku, nejdříve od 12. března 2020 platila mimořádná

situace, poté, od 16. března 2020 slovenská vláda vyhlásila nouzový stav pro nemocnice a další segmenty ve zdravotnictví. Až postupem času byla přijata celá řada dalších opatření, které ovlivnily chod gastronomického odvětví (Ministerstvo vnútra SR), a to tak, že všechny provozovny takovýchto služeb byly zavřeny, ovšem s možností okénkového prodeje či rozvozu. Mimo jiné byla také zavedena povinnost nosit roušku všude mimo své bydliště a musely se dodržovat dvoumetrové rozestupy v řadách ve vnitřních i venkovních prostorech (Národné centrum zdravotníckých informácií, 2020). V polovině května 2020 se poté znovu otevřely vnitřní prostory restaurací a kaváren a při vzdálenosti nejméně pěti metrů už nebyla potřeba mít zakrytá ústa a nos. Další nouzový stav byl vyhlášen od 1. října 2020, a to znamenalo opětované uzavření nejen gastronomického odvětví (Sputnik, 2020). Dalším příkladem je Německo, které přijalo opatření k omezení sociálních kontaktů dne 22. března 2020, a taktéž zde byly restaurace zavřeny s výjimkou rozvozů nebo jídla s sebou (Keisler, Lobotka a Kotulková, 2020). Ve většině sousedních zemích byla vládní opatření podobná těm, které zavedla vláda České republiky.

Zemí, která se od českých nařízení výrazně odlišovala, bylo například Švédsko, které mělo výrazně menší restriktivní reakce na pandemii. Švédská „Agentura pro veřejné zdraví“ pouze doporučila lidem pociťujícím symptomy zůstat doma, důkladné a časté umývání rukou, vyhýbání se veřejným akcím a omezení cest, které nejsou nezbytné (Swedish Civil Contingencies Agency, 2020). S účinností od 25. března 2020 musely ve Švédsku restaurace, kavárny a bary přijmout určitá opatření, jako například zamezení davů a front ve svých zařízeních. Tato opatření byla podmínkou pro to, aby jejich provoz nebyl ze strany úřadů uzavřen (Keisler, Lobotka a Kotulková, 2020).

2.4 Kompenzace

V uplynulém roce se mnoho lidí ocitlo ve finanční tísní, či dokonce až v existenční krizi. Vzhledem k tomu, že s výše zmíněnými opatřeními nemohl nikdo dopředu počítat, tak spousta z nich neměla žádné finanční rezervy. Jelikož si tuto situaci nezavinili sami, tak stát nabídl kompenzovat ušlé zisky, které vznikly následkem vyhlášení restriktivních opatření. Kompenzací bylo několik typů, níže jsou vyjmenovány ty, které se týkaly podniků zahrnutých do toho výzkumu.

- **Antivirus A**

Maximální výše tohoto příspěvku je 80 % z vyplacené mzdy, a to včetně odvodů. Maximální měsíční výše na jednoho zaměstnance činí 39 000,- Kč. Rozhodné období je mezi 12. březnem 2020 a 28. únorem 2021. Ministerstvo vnitra na oficiálním Covid portálu (2021) dále uvádí, že tato kompenzace nákladů je určena zaměstnavatelům, kteří byli nuceni částečně či úplně omezit provoz vlivem krizových či mimořádných opatření. Tohoto příspěvku mohou také využít v situaci, kdy byla jejich zaměstnancům nařízena karanténa.

- **Antivirus A Plus**

Zvýšení příspěvku pro zaměstnavatele, jejichž provozovny byly nuceně uzavřeny nebo významně omezeny vládními krizovými opatřeními, nebo také mimořádnými opatřeními Ministerstva zdravotnictví České republiky či orgánů ochrany veřejného zdraví jako je například krajská hygienická stanice. Příspěvek neplatí pro nařízené karantény a je poskytnut jen za období, kdy tyto překážky v práci přetrvávaly, tj. jen v té míře, kdy byla příslušná činnost opatřeními omezena či zakázána (Ministerstvo vnitra, 2021). „V tomto případě je zaměstnavatelům uhrazeno 100 % vyplacené mzdy, vč. odvodů, maximálně 50 000,- Kč měsíčně na jednoho zaměstnance“ (Úřad vlády České republiky, 2020). Rozhodné období toho příspěvku je mezi 1. říjnem 2020 a 28. únorem 2021.

- **COVID – Gastro**

Výše této dotace je 400,- Kč na každého zaměstnance a den, kdy byla činnost vzhledem k opatřením omezena. Rozhodné období příspěvku je od 9. října 2020 do 10. ledna 2021. *„Program je určen pro podnikatele (fyzické nebo právnické osoby), kteří vykonávají podnikatelskou činnost na základě živnostenského zákona a bylo jim, na základě přijatých krizových opatření vlády od 14. října 2020, přímo omezeno provozování podnikatelské činnosti, a který má zaměstnance v pracovním poměru či tzv. spolupracující osoby OSVČ“* (Ministerstvo vnitra, 2021). Dále se na Covid portále (2021) uvádí podmínka, že u žadatele musel být při omezení činnosti krizovými opatřeními zaznamenán pokles tržeb za čtvrtý kvartál roku 2020 oproti čtvrtému kvartálu předchozího roku 2019. Snížení těchto tržeb muselo být alespoň o 30 %. Jako další podmínku uvádí, že uchazeč nesmí ukončit svou činnost v období nejméně tří měsíců od získání dotace. Tento příspěvek je především na provozní náklady a náklady potřebné na udržení činnosti, čímž jsou myšleny například osobní náklady, náklady na materiál, daně a poplatky či služby (Ministerstvo vnitra, 2021).

- **Kompenzační bonus pro OSVČ, DPP, DPČ a společníky malých s.r.o.**

Finanční správa vyplatí za každý den uzavření provozovny nebo přímého znemožnění či omezení činnosti částku ve výši 500,- Kč (Úřad vlády České republiky, 2020). Podmínka pro čerpání je převažující činnost podnikání v odvětví a rozhodné období se pohybuje mezi 1. červnem 2020 a 15. únorem 2021. (Ministerstvo vnitra, 2021).

- **COVID – Nájemné**

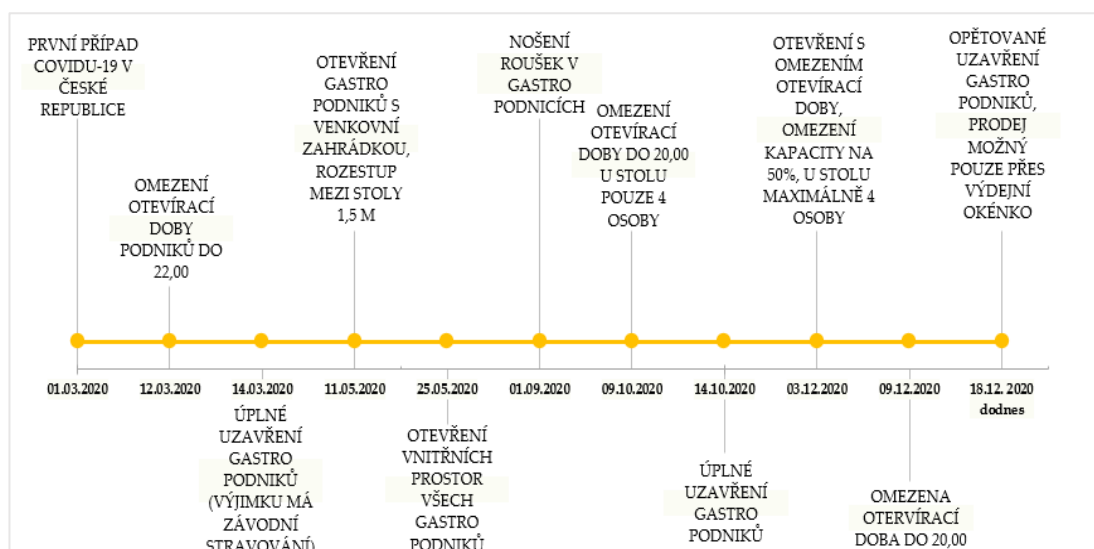
Výše této podpory je 50 % rozhodného nájemného. *„Program je určen podnikatelům, kteří museli kvůli krizovým mimořádným opatřením dočasně uzavřít provozovny pro maloobchodní činnost a poskytování služeb zákazníkům v těchto provozovnách“* (Úřad vlády České republiky, 2020). Žadatel vykonává činnost na základě zákona o živnostenském podnikání nebo jiným obdobným

způsobem a svou provozovnu užívá na základě nájemní smlouvy. Smlouva musela být uzavřena před 13. březnem 2020. Další podmínkou tohoto příspěvku je, že pronajímatel musí poskytnout nájemci alespoň 30 % slevu na rozhodné nájemné. Žadatel také musí uhradit nejméně 50 % rozhodného nájemného před tím, než podá žádost (MPO, 2020).

2.5 Dopad pandemie na gastronomii

Jedním z nejvíce zasažených oborů současnou koronavirovou pandemií je gastronomie. V roce 2020 mohly být v České republice kavárny či restaurace naplno otevřené sotva pár měsíců, po zbytek roku mohly své služby poskytovat hostům pouze přes výdejní okénka. Opatření se zpříšňovala s rostoucí mírou počtu nakažených, až došlo k uzavření všech kaváren bez jasně dané vyhlídky na úplné znovuootevření. V grafu č. 1 je vyobrazena časová osa zaznamenávající průběh pandemických opatření ovlivňující gastronomii v České republice.

Graf č. 1: Časová osa – pandemická opatření ovlivňující gastronomii v ČR

Zdroj: Novotná, I. (2021). Vlastní zpracování.

Vzhledem ke všem vládním opatřením začal stát poskytovat finanční kompenzace, již zmíněné v předchozí podkapitole. Dle Novotné (2021) byly ale tyto kompenzace v České republice pro řadu podniků nedostačující nebo dokonce nedosažitelné, splnit všechny podmínky a správně vyplnit žádost

o podporu není podle ní snadné. Získání příspěvků je podmíněno množstvím klíčků a polovinu z nich úřady zamítnou (Korityáková, 2020). O dosavadních zkušenostech ze zahraničí informuje Theodos et al. (2021), s využitím údajů podniků z měst jako Chicago, New York či Washington DC uvádí, že vládní podpora či snížení mezd, i přes značné ztráty příjmů v roce 2020, pomohla pokračovat v placení účtů. Také uvádí, že to ale neznamená, že se všem provozovatelům a vlastníkům daří dobře. Dluhy malých podniků v těchto městech od roku 2020 sice mírně vzrostly, ale většina dokázala držet krok.

Celá tato situace ale neměla dopad pouze na provozovatele, ale i na zaměstnance a dodavatele. Například ve Velké Británii stravovací služby spolu s ubytovacími zaznamenaly největší pokles pracovní doby či úbytku zaměstnanců ze všech odvětví (Matheson, 2020). Bartik et al. (2020), který se zaměřuje na Spojené státy americké, ve své studii uvádí, že potravinářské služby a pohostinství vykazují pokles zaměstnanosti o více než 50 %. Matheson (2020), který se tedy také zaměřuje na Velkou Británii píše, že restaurace, kavárny a hospody jsou zde velice důležité, protože zaměstnávají 4 % tamní pracovní síly. Propouštění zaměstnanců je problémem aktuálním, ale určitě i budoucím, protože si tito zaměstnanci museli najít jiná, nová pracovní místa a gastronomie se tak v budoucnu může potýkat s nedostatkem personálu (Fantová, 2021).

Matheson (2020) dále zmiňuje, že díky negativnímu vztahu mezi sociálními distančními opatřeními spolu s výdaji na restaurace v kombinaci s malými rezervami, s nimiž muselo operovat mnoho podniků, je toto odvětví zvláště zranitelné. Napomáhá tomu i fakt, že když lidé pocítují snížení svého příjmu, je jídlo a pití mimo domov jednou z prvních věcí, které se snaží omezovat. A to Matheson potvrzuje i tím, že nezaměstnanost způsobená recesí v roce 2008 vedla k většímu domácímu vaření a menšímu stravování se venku (Kumcu & Kaufman, 2011). Matheson (2020) také uvádí, že dopady pandemie

na kavárny, hospody a restaurace, spolu s jejich následnou obnovou, jsou velmi nerovnoměrné v různých lokalitách.

3. Metodologie práce

Zvolené téma bylo vybráno pro jeho aktuálnost, ale také v rámci osobního zájmu o tuto problematiku. Cílem výzkumu této práce je analyzovat a interpretovat, jak velký dopad měla vládní opatření přijatá z důvodu koronavirové pandemie na provozovatele olomouckých kaváren a jaké faktory ovlivňují potenciálně různou míru těchto dopadů.

Autorka si nejprve udělala soupis všech kaváren v Olomouci. Seznam byl vytvořen tak, že do aplikace Google Maps byl zadán pojem „kavárny“, aplikace poté vygenerovala rejstřík všech kaváren v Olomouci a autorka si postupně všechny tyto kavárny přepsala na svůj vlastní seznam. Při kontrole si z tohoto seznamu rovnou vyřadila ty, které vznikly později během roku 2020, tudíž u nich nemělo význam výzkum provádět, protože se zaměřuje na účetní období roku 2020. Tím se výběr zúžil z 87 kaváren na 83 kaváren. Dále byly vyřazeny ty kavárny, jejichž hlavním zájmem není káva, myšleno například ty, které mají stálý jídelní lístek (obsahující například stálou nabídku obědového menu). Výběr se tak zúžil na 70 kaváren.

Tyto kavárny byly ještě rozděleny podle jejich lokace na tři oblasti: centrum města, okraj města a obchodní centrum. Rozdělení si autorka vytyčila podle níže uvedené mapy (obrázek č. 1), kdy území označené červenou čarou brala jako centrum města, zbytek považovala za okraj města. Toto vymezení je uvedeno na oficiálním informačním portálu Statutárního města Olomouc v oddělení komise městských částí. Do rozdělení ale přidala ještě zvláště obchodní centra s předpokladem jiných podmínek v provozu v rámci vládních opatření. Seznam vybraných olomouckých kaváren je součástí přílohy č. 2.

Obrázek č. 1: Mapa vymezující oblasti umístění kaváren

Zdroj: Statutární město Olomouc. (2012)

Vzhledem k tématu byly zvolené výzkumné otázky, které byly stanoveny následovně:

1. Jak velký dopad měla vládní opatření přijatá z důvodu koronavirové pandemie na provozovatele olomouckých kaváren?
2. Jaké faktory ovlivňují potenciálně různou míru dopadů vládních opatření přijatých z důvodu koronavirové pandemie na olomoucké kavárny?

3.1 Metoda sběru dat

Pro dosažení vytyčeného cíle byl v této bakalářské práci zvolen kvantitativní výzkum a jako výzkumná kvantitativní metoda byla vybrána technika dotazování pomocí dotazníkového šetření. Disman (2011) píše, že u kvantitativního výzkumu sbíráme jen ta data, která nutně potřebujeme a respondent je tak místo toho, aby plně popsal své mínění, omezen na volbu jediné kategorie z nabídnutého malého souboru kategorií. Dotazník je dle něj vysoce efektivní technika, umožňující poměrně snadno získat informace od velkého počtu jedinců v poměrně krátkém čase. Definice dotazníku dle Gavory (2008, 122-123 s.) je „způsob písemného kladení otázek a získávání písemných odpovědí.“ Vzhledem k tématu, kdy byla potřeba oslovit

vybranou skupinu lidí, bylo zvoleno přímé předání dotazníku v tištěné podobě vybraným osobám. Při uzavření kavárny, kdy není možné osobní předání, bylo zvoleno oslovení prostřednictvím e-mailové adresy či telefonního čísla.

Dotazník (příloha č. 1) byl vytvořen v programu Microsoft Word a je anonymní. Disman (2011) píše, že u dotazníku je anonymita relativně přesvědčivá. Dále byl sestaven tak, aby byl pro respondenty srozumitelný a dobře čitelný. Dotazník je strukturovaný, v úvodu je uvedena kontaktní adresa autorky a její představení, nechybí ani cíl dotazníkového šetření. Skládá se z celkového počtu osmnácti otázek, přičemž osmnáctá otázka je prostor pro individuální postřehy, dodatky, komentáře či výtky, tím se autorka snažila dát respondentům větší prostor k vyjádření a snížit tak jejich omezení ve výběru malého počtu kategorií v dotazníkovém šetření.

4. Analytická část

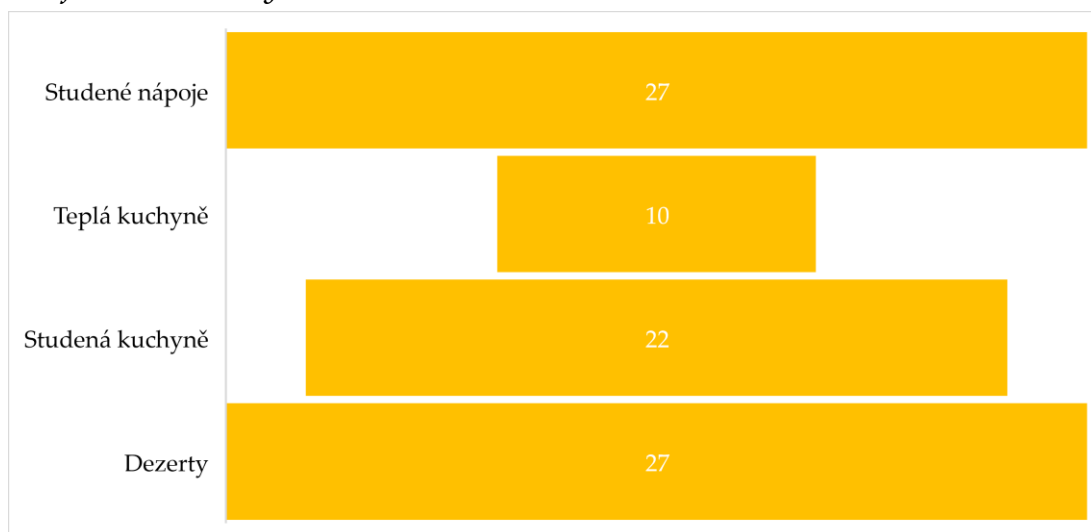
Výzkumu se zúčastnilo celkem 30 olomouckých kaváren. Osobně bylo oslovených 37 provozovatelů (kteří byli na místě zastiženi), z nichž se výzkumu zúčastnilo 27. Zavřené kavárny, kde nebylo možné přímé kontaktování, byly osloveny pomocí e-mailové adresy (19), odpověděly pouze 3 z nich. Zbytek kaváren byl „osloven“ telefonicky, ovšem bez reakce. Celková návratnost všech podniků (když nepočítáme „oslovené“ telefonicky) je 53,6 %. Provozovatelé, kteří odmítli dotazník vyplnit, dali jako důvod například „dotazník je moc osobní“ nebo „do tohoto tématu se nechci zaplétat“. Data byla sbírána v období od 12. března 2020 do 22. března 2020.

Všechna data z tohoto šetření byla přenesena do programu STATISTICA, kde byla následně zpracována.

4.1 Charakteristika kaváren

Z celkového počtu třiceti kaváren účastnících se výzkumu, se 17 nachází v centru města, 7 na okraji města a 6 kaváren se nachází v obchodních centrech. Otázka na umístění v dotazníku sice nebyla, ale autorka si byla schopná tuto informaci doplnit sama. Nejvíce to jsou podniky ve formě s.r.o. (16), jako OSVČ poté vystupuje 11 kaváren a tři kavárny dopsaly svou vlastní formu: družstvo, z.s. (zapsaný spolek) či a.s. (akciová společnost). Kavárny jsou různých velikostí, jejich kapacita se pohybuje v intervalu od 0 až po 100 míst k sezení. Ty, které odpověděly nulou jsou už od začátku konstruované pouze jako výdejní okénka. Počet zaměstnaných pracovníků před pandemií se u jednotlivých kaváren pohyboval v rozmezí od jednoho po 38 zaměstnanců. Dále z šetření vyšlo, že 13 kaváren z 30 bylo již před vypuknutím pandemie příjemcem podnikatelského úvěru, finančního leasingu nebo jiné obdobné formy zadlužení a že 93,3 % provozovatelů je plátcem nájemného. Co se týče nabízeného sortimentu kaváren, ten je vyobrazen v grafu č. 2.

Graf č. 2: Nabízený sortiment kaváren

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

4.2 Dopady vládních opatření na olomoucké kavárny

Jedním z hlavních dopadů bylo uzavření kaváren. Doba, po kterou byly kavárny úplně uzavřeny, a to i bez možnosti okénkového prodeje se pohybovala v rozmezí od 0,75 měsíce až 12 měsíců. I přes to, že kavárny poté měly možnost okénkového prodeje, všechny utrpěly finanční ztráty. Provozovatelům nepomohly ani vládní příspěvky, které byly pro bezmála všechny dotazované (24) nedostatečné. V důsledku finančních ztrát a nedostatečnosti příspěvků, si dokonce 11 kaváren muselo vzít půjčku. V souvislosti s předchozím zadlužením bylo zjištěno, že osm kaváren, které byly již před vypuknutím pandemie příjemcem podnikatelského úvěru, finančního leasingu nebo jiné obdobné formy zadlužení, si muselo půjčit, a tím navýšit své finanční závazky (viz tabulka č.1).

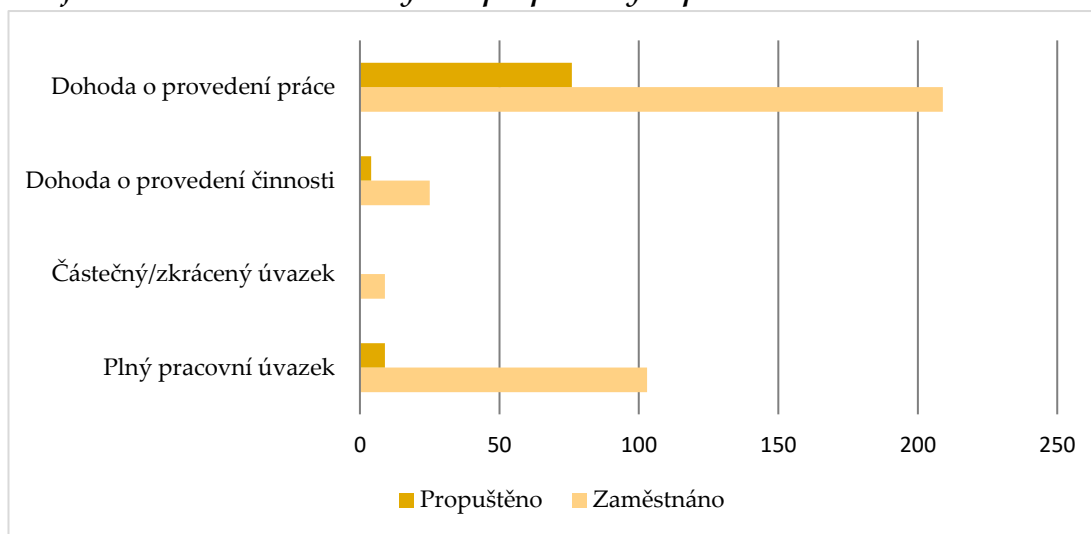
Tabulka č. 1: Poměr předchozí zadluženosti k nově vzniklé půjčce

Předchozí zadluženost firmy	Nemuseli si půjčit	Museli si půjčit
Ano	5	8
	16,67 %	26,67 %
Ne	14	3
	46,67 %	10,00 %

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

V návaznosti na finanční ztráty a nedostatečnost příspěvků, můžeme sledovat i další dopad, a to rozdíl v počtu zaměstnanců. Z šetření plyne, že 15 kaváren bylo nuceno propustit některé, či všechny své zaměstnance. Nejčastěji to byli ti, kteří pracovali na dohodu o provedení práce (DPP). Z celkového počtu 346 pracovníků všech zkoumaných kaváren bylo 89 propuštěno, což znamená necelých 26 %. Poměr mezi zaměstnanými před pandemií a propuštěnými během pandemie je znázorněn v grafu č. 3.

Graf č. 3: Poměr zaměstnaných a propuštěných pracovníků kaváren

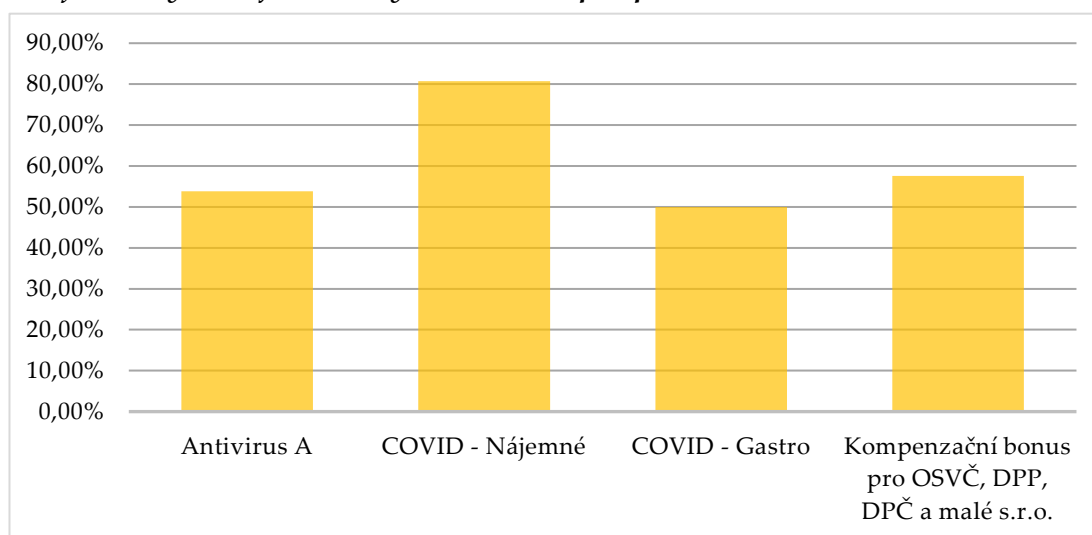
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

4.3 Faktory ovlivňující potenciálně různou míru dopadů

Jedním z faktorů, které by mohly ovlivnit potenciálně různou míru dopadů, je využití okénkového prodeje, který byl kavárnám během vládních opatření umožněn. Většina kaváren (25), okénkového prodeje využila. Z odpovědí dotazníkového šetření je ale sporné, zda byl užitečný či nikoli. Deset kaváren uvedlo, že užitečný byl, sedm uvedlo že ne. Vyskytly se ale i odpovědi jako: „tržba je aspoň rovná nule“, „ano, lepší než nic“, „prodělečné“ či „nemělo význam“. Dalším z ovlivňujících faktorů, navzdory tomu, že byly pro mnohé nedostatečné, by mohly být vládní kompenzace. Využilo jich 26 z 30 zkoumaných kaváren. Dvě kavárny ze čtyř, které příspěvků nevyužily, okomentovaly jejich odpověď „ale chtěli jsme“. Nejspíše

se jednalo o případy, kdy tyto kavárny nebyly schopny na podporu dosáhnout. Každá kavárna navíc využila jiné příspěvky, i různý počet těchto příspěvků, a to například v návaznosti na jejich formu podnikání či toho, zda platí nájemné. V grafu č. 4 je uvedeno, v jaké míře byly jednotlivé příspěvky využity.

Graf č. 4: Využití jednotlivých vládních příspěvků

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

Mezi faktory ovlivňující potenciálně různou míru dopadů může patřit i umístění podniku a forma podnikání jednotlivých kaváren. V návaznosti na to, zda je mezi zmíněnými faktory a dopady jistá závislost, bylo u některých z nich provedeno testování závislosti.

Nejdříve byla zkoumána závislost mezi umístěním podniku a propouštěním zaměstnanců. Zde byla na základě Cramérova koeficientu zachycena slabá závislost s hodnotou 0,245. Na hladině významnosti $\alpha=0,05$ však tato závislost není statisticky významná (p -hodnota = 0,403). Výsledky zaznamenávající míru propouštění v závislosti na umístění podniku jsou uvedeny v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2: Propouštění zaměstnanců v závislosti na umístění kavárny

	Forma podnikání	Bez půjčky	Půjčka	Řádkové součty
Četnost	OSVČ	9	2	11
Řádková %		81,82 %	18,18 %	100 %
Četnost	s.r.o.	7	9	16
Řádková %		43,75 %	56,25 %	100 %
Četnost	a.s.	1	0	1
Řádková %		100,00 %	0,00 %	100 %
Četnost	z.s.	1	0	1
Řádková %		100,00 %	0,00 %	100 %
Četnost	Družstvo	1	0	1
Řádková %		100,00 %	0,00 %	100 %
Četnost	Celkem	19	11	30

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

Další byla závislost mezi umístěním kaváren a nutností půjčky. Na základě Cramérova koeficientu byla zachycena střední závislost s hodnotou 0,311. Poté byl proveden Pearsonův chí-kvadrát test s p-hodnotou 0,233. Na hladině významnosti $\alpha=0,05$ nezamítáme nulovou hypotézu o nezávislosti mezi umístěním kavárny a nutností půjčky. Výsledky zaznamenávající nutnost půjčky v závislosti na umístění podniku jsou zaznamenány v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Nutnost půjčky v závislosti na umístění kavárny

	Umístění	Propouštění Ano	Propouštění Ne	Řádkové součty
Četnost	Obchodní centrum	3	3	6
Řádková %		50,00 %	50,00 %	100 %
Četnost	Centrum města	10	7	17
Řádková %		58,82 %	41,18 %	100 %
Četnost	Okraj města	2	5	7
Řádková %		28,57 %	71,43 %	100 %
Četnost	Celkem	15	15	30

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

Závislost byla zkoumána i mezi formou podnikání a nutností půjčky. Cramérův koeficient ukázal střední závislost s hodnotou 0,447. Na hladině

významnosti $\alpha=0,05$ však tato závislost není statisticky významná (p-hodnota = 0,199). Výsledky, které zaznamenávají nutnost půjčky v závislosti na formě podnikání jsou uvedeny v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4: Nutnost půjčky v závislosti na formě podnikání

	Forma podnikání	Využití kompenzací	Nevyužití kompenzací	Řádkové součty
Četnost	OSVČ	9	2	11
Řádková %		81,82 %	18,18 %	100 %
Četnost	s.r.o.	14	2	16
Řádková %		87,50 %	12,50 %	100 %
Četnost	a.s.	1	0	1
Řádková %		100,00 %	0,00 %	100 %
Četnost	z.s.	1	0	1
Řádková %		100,00 %	0,00 %	100 %
Četnost	Družstvo	1	0	1
Řádková %		100,00 %	0,00 %	100 %
Četnost	Celkem	26	4	30

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

Autorka také chtěla zjistit, zda je závislost mezi formou podnikání a využitím vládních příspěvků. Zde byla na základě Cramérova koeficientu slabá závislost s hodnotou 0,152. P-hodnota u Pearsonova chí-kvadrátu vyšla 0,951. Výsledky zaznamenávající využití kompenzací v závislosti na formě podniku jsou uvedeny v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5: Využití kompenzací v závislosti na formě podnikání

	Umístění	Bez půjčky	Půjčka	Řádkové součty
Četnost	Obchodní centrum	2	4	6
Řádková %		33,33 %	66,67 %	100 %
Četnost	Centrum města	12	5	17
Řádková %		70,59 %	29,41 %	100 %
Četnost	Okraj města	5	2	7
Řádková %		71,43 %	28,57 %	100 %
Četnost	Celkem	19	11	30

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

Nakonec chtěla autorka zjistit, zda je závislost mezi umístěním kaváren a využitím okénkového prodeje. Zde vyšla na základě Cramérova koeficientu

slabá závislost s hodnotou 0,295. P-hodnota u Pearsonova chí-kvadrátu byla 0,270. Výsledky zaznamenávající využití okénkového prodeje v závislosti na umístění kaváren jsou uvedeny v tabulce č. 6.

Tabulka č. 6: Využití okénkového prodeje v závislosti na umístění kaváren

	Umístění	Využití okénkového prodeje	Nevyužití okénkového prodeje	Řádkové součty
Četnost	Obchodní centrum	4	2	6
Řádková %		66,67 %	33,33 %	100 %
Četnost	Centrum města	14	3	17
Řádková %		82,35 %	17,65 %	100 %
Četnost	Okraj města	7	0	7
Řádková %		100,00 %	0,00 %	100 %
Četnost	Celkem	25	5	30

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

Na základě výše zmíněných výsledků můžeme potvrdit, že mezi zmíněnými faktory existuje různá výše závislosti. Avšak na hladině významnosti $\alpha=0,05$ je hodnota pokaždé vyšší, tudíž nemůžeme výsledky zkoumání těchto závislostí zobecnit.

5. Diskuse

Z výzkumného šetření vyplynulo, že dopadem koronavirové pandemie bylo 50 % zkoumaných kaváren nuceno k propuštění svých zaměstnanců. V jedné kavárně tak průměrně přišly o práci 2-3 osoby. To, že byly kavárny nuceny propustit své zaměstnance, ve své zahraniční studii potvrzuje i Bartík et al. (2020), který uvádí, že pohostinství ve Spojených státech během koronavirové pandemie vykazuje pokles zaměstnanosti o 50 % a potvrzuje to i Matheson (2020), který se zaměřuje na Velkou Británii.

Propouštět se muselo zejména kvůli prohlubujícímu se nedostatku financí, a to zejména díky celkovému poklesu tržeb v oboru až o 70 % (Šula, 2020). Theodos et al. (2021), který využívá údaje z měst jako je například New York či Washington DC uvádí, že dluhy malých podniků od roku 2020 mírně vzrostly. To, že dluhy u některých podniků vzrostly, se ve výzkumu potvrdilo tím, že jedenáct kaváren z třiceti muselo sáhnout po půjčce, kdy osm z nich už bylo nějakou formou zadluženo ještě před vypuknutím pandemie.

Vzhledem k tomu, že ztráty příjmů nebyly způsobeny vlastním zaviněním podnikatelů, ale tato situace nastala v důsledku vládních opatření přijatých z důvodu koronavirové pandemie, vlády zemí začaly těmto podnikatelům vyplácet příspěvky, kompenzace. Novotná (2021) píše, že příspěvky od vlády České republiky byly pro řadu podnikatelů nedostačující či dokonce nedosažitelné. Procházka a Dostál (2021), kteří použili data z průzkumu provedeného platformou *Helas* zaměřující se na Českou republiku uvádí, že pro téměř polovinu podnikatelů nebyla finanční pomoc od státu dostatečná. Toto tvrzení se v šetření potvrdilo, protože 80 % odpovědí na otázku, zda byla dosavadní pomoc od vlády dostatečná, bylo přikloněno k negativní odpovědi. Potvrdilo se i to, že pro někoho byly tyto příspěvky nedosažitelné, protože u otázky, zda kavárny využily vládních příspěvků,

byly čtyři odpovědi „ne“, z toho dva provozovatelé vlastnoručně k otázce doplnili „ale chtěli jsme“.

Co mělo podnikatelům pomoci, bylo povolení výdejního okénka nebo prodeje s sebou (Knížková, 2020), z pohledu tržeb se ale ani zdaleka nejedná o vynahrazení standardního provozu (Kastner, 2020). To potvrzuje i Prouza (2020), který pro webový server HOREKA uvedl, že i přes výdejní okénka dosahují tržby pouze zlomku toho co za standardního provozu. Zda byl okénkový prodej užitečný či ne, je z dotazníkového šetření kvůli rozmanitosti odpovědí sporné. V odpovědích se například objevilo: „tržba je aspoň rovná nule“, „ano, lepší než nic“ či „nemělo význam“ nebo „prodělečné“. Harms et al. (2021) ve své studii uvádí, že gastronomie patří mezi ta odvětví, která utrpěla největší ztráty na zákaznících. S velkou pravděpodobností na to bude mít vliv to, že se lidé při snížení příjmu snaží jako první omezit hlavně jídlo a pití mimo domov, což již bylo zmíněno v rešerši (Matheson 2020).

Z výsledků šetření byla zkoumána i závislost umístění kaváren na finanční situaci, protože Matheson (2020) tvrdí, že dopady pandemie na kavárny ve Velké Británii jsou velmi nerovnoměrné v různých lokalitách. Jistá závislost se zde potvrdila.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat, jak velký dopad měla vládní opatření přijatá z důvodu koronavirové pandemie na provozovatele olomouckých kaváren a jaké faktory ovlivňují potenciálně různou míru těchto dopadů.

Celá práce *„Olomoucké kavárny v době koronavirové pandemie – analýza míry dopadů na jejich provozovatele“* je rozdělena na dvě části. První část obsahuje rešerši literatury týkající se role kaváren ve společnosti a současné podoby kaváren. Objasňuje také pojmy, které jsou nezbytné k porozumění zkoumané oblasti, již se těchto kaváren týká. Dále se rešerše zabývá tím, co je to covid-19, vládními opatřeními přijatými z důvodu koronavirové pandemie, jak v České republice, tak v zahraničí a kompenzacemi od státu. V závěru se zabývá dopadem pandemie na gastronomii. Druhá část se skládá z metodologie práce a analýzy výzkumu. Metodologie práce obsahuje objasnění kvantitativního výzkumu a dotazníkového šetření. V části analytické je poté charakteristika podniků, které se výzkumu zúčastnily a analýza závislostí mezi zkoumanými faktory a dopady.

Z výsledků dotazníkového šetření bylo možné odpovědět na první výzkumnou otázku, která se ptá, jak velký dopad měla vládní opatření přijatá z důvodu koronavirové pandemie na provozovatele olomouckých kaváren. Z nasbíraných dat vyplývá, že jedním ze zásadních dopadů bylo to, že polovina zkoumaných kaváren musela propustit alespoň některé ze svých zaměstnanců. Dalším důsledkem pandemických opatření byla nutnost 36,6 % provozoven sáhnout po půjčce. Rozsáhlým dopadem bylo určitě také nucené uzavření kaváren pouze s možností okénkového prodeje či rozvozu s sebou.

Druhá výzkumná otázka se zaměřuje na faktory ovlivňující potenciálně různou míru dopadů vládních opatření přijatých z důvodu koronavirové

pandemie na olomoucké kavárny. Na základě výsledků testování můžeme potvrdit, že mezi testovanými faktory a dopady opatření existují různé výše závislostí. Mezi faktory, které by míru dopadů mohly potenciálně ovlivnit, patří forma podnikání, umístění kaváren, využití vládních příspěvků či využití okénkového prodeje. Nejvyšší závislost (střední) vyšla mezi formou podnikání a nutností půjčky, stejně tak vyšla střední závislost mezi umístěním podniku a nutností půjčky. U dalších zkoumaných faktorů a dopadů vyšly pouze závislosti slabé. Na základě výsledků testování, byla na hladině významnosti $\alpha=0,05$ hodnota pokaždé vyšší, tudíž nebylo možné výsledky zkoumání těchto závislostí zobecnit, přestože byly mezi zmíněnými faktory potvrzeny jisté výše závislostí.

Necelých 87 % provozovatelů uvedlo, že budou po ukončení vládních opatření přijatých z důvodu koronavirové pandemie pokračovat v podnikání ve stejném oboru (provozu kavárny). Je tedy dobré, že podnikatele tato krizová situace neodradila a na olomoucké kavárenské odvětví nezanevřeli.

Pomocí analýzy výsledků dotazníkového šetření, následným shrnutím a zodpovězením hlavních výzkumných otázek se podařilo naplnit cíl této bakalářské práce.

Seznam literatury a použitých zdrojů

- Bartik, A., W., Bertrand, M., Cullen, Z., Glaeser, E., L., Luca, M., Stanton, Ch. (2020). *The impact of COVID-19 on small business outcomes and expectations*. In: PNAS, National Academy of Sciences, vol. 117 no. 30, 17656-17666. Dostupné z: <https://www.pnas.org/content/pnas/117/30/17656.full.pdf>
- Bauman, Z. (2002). *Tekutá modernost*. Praha: Mladá fronta.
- Bauman, Z. (2004). *Individualizovaná společnost*. Praha: Mladá fronta.
- Burda, A. (2013). *Nápojová kultura 2: nealkoholické nápoje*. Opava: Slezská univerzita v Opavě.
- Burýšek, J. (2021). *Osm potvrzených faktů o koronaviru. Tohle o něm víme po roce*. In: Seznam zprávy. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/osm-potvrzenych-faktu-o-koronaviru-tohle-o-nem-vime-po-roce-138148>
- Disman, M. (2011). *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. Praha: Karolinum.
- Doremalen, N., Bushmaker, T., Morris, D., H., Holbrook, M., G., Gamble, A., Williamson, B., N., Tamin, A., Harcourt, J., L., Thornburg, N., J., Gerber, S., I., Lloyd-Smith, J., O., Wit, E., Munster, V., J. (2020). *Aerosol and surface stability of HCoV-19 (SARS-CoV-2) compared to SARS-CoV-1*, In: The New England Journal of Medicine. Dostupné z: <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2020.03.09.20033217v2>
- Fantová, V. (2020). *Dopad pandemie koronaviru na sektor služeb se zaměřením gastronomie*. Diplomová práce. Praha: Vysoká škola hotelová.
- Friedrichová, I. (2016). *Olomoucké kavárny v čase a prostoru*. Diplomové práce. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Gavora, P. (2010). *Úvod do pedagogického výzkumu*. Přeložil Jůva, V. a Hlavatá, V. Brno: Paido.

Habermans, J. (2000). *Strukturální přeměna veřejnosti: zkoumání jedné kategorie občanské společnosti*. Praha: Filosofia.

Harapan, H., Itoh, N., Yufika, A., Winardi, W., Keam, S., Te, H., Megawati, D., Hayati, Z., Wagner, A., L., Mudatsir, M. (2020). *Coronavirus disease 2019 (COVID-19): A literature review*. In: Journal of Infection and Public Health, no. 13, 667-673.

Harms, R., Alfert, C., Cheng, Ch-F., Kraus, S. (2021). *Effectuation and causation configurations for business model innovation: Addressing COVID-19 in the gastronomy industry*. In: International Journal of Hospitality Management, vol. 95.

Heller, V. (2020). *Pandemie od starověku po současnost: Koronavirus přímo nezabíjí*. Praha: Nakladatelství Petrklíč.

Holub, P., (2020). *Koronavirus – falešný poplach*. Praha: Echo Media.

Kastner, L. (2020). *Gastro-okýnka nejsou všemocná: Lockdown zabíjí české hospody*. In: HORECA. Dostupné z: <https://www.horekaweb.cz/2020/11/16/gastro-okynka-nejsou-vsemocna-lockdown-zabiji-ceske-hospody/>

Keisler, I., Lobotka, A., Kotulková, L. (2020). *Covid – 19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha: Wolters Kluwer ČR.

Knížková, J. (2020). *Opatření prodloužena: Restaurace a většina obchodů zůstanou zavřené do Velikonoc*. In: Podnikatel. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/opatreni-prodlouzena-restaurace-a-vetsina-obchodu-zustanou-zavrene-do-velikonoc/>

Korityáková, D. (2020). *Dávat kávu s sebou je jediný způsob, jak přežít, říká zoufalý majitel kavárny*. In: CNN Prima News. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/dat-kafe-s-sebou-je-jediny-zpusob-jak-prezit-rika-zoufaly-majitel-kavaren-15122>

Kroutvor, J. (2019). *Pražský kavárník*. Zlín: Archa. Varia (Archa).

Křižáková, M. (2016). *Postoje zákazníků vybrané kavárny k jejímu marketingovému mixu*. Bakalářská práce. Brno: Vysoká škola Polytechnická v Jihlavě.

Kumcu, A., Kaufman, P., R. (2011). *Food Spending Adjustments During Recessionary Times*. In: EconPapers, Economics at your fingertips. Dostupné z: <https://econpapers.repec.org/article/agsuersaw/120969.htm>

Magistrát města Olomouce. (2012). *Komise městských částí*. In: Statutární město Olomouc – oficiální informační portál, cmsOl. Dostupné z: <https://www.olomouc.eu/samosprava/komise-mestskych-casti>

Matheson, J. (2020). *How has coronavirus affected pubs, cafes and restaurants?* In: Economics Observatory. Dostupné z: <https://www.economicsobservatory.co.uk/how-has-coronavirus-affected-pubs-cafes-and-restaurants>

MEDIATEL CZ. (2020). *Které způsoby prodeje jsou stále povoleny?* Dostupné z: <https://www.mediatel.cz/ktere-zpusoby-prodeje-jsou-stale-povoleny/>

Ministerstvo vnitra, COVID PORTÁL. (2021). *Kompenzace*. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/kompenzace>

Ministerstvo vnútra SR. (2020). *Koronavírus – mimoriadna situácia, núdzový stav v zdravotníctve, kontroly a obmedzenia na hraniciach i v bežnom živote*. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?tlacove=spravy&sprava-koronavirus-mimoriadna-situacia-nudzovy-stav-v-zdravotnictve-kontroly-a-obmedzenia-na-hraniciach-a-v-beznom-zivote>.

MPO. Odbor řízení exportní strategie a služeb 51400. (2020). *ARCHIV: Výzva k programu COVID – Nájemné. Ministerstvo průmyslu a obchodu*. Dostupné z: https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/kopie-1-vyzva-k-programu-covid-_najemne--257378/

MZCR. (2020). *Pravidlo 3R – ruce, roušky, rozestupy*. Ministerstvo zdravotnictví České republiky. Dostupné z: https://www.ftn.cz/upload/ftn/clanky/ostatni/letak_3R_MZCR.pdf

Národné centrum zdravotníckych informácií. (2020). *Prijaté opatrenia, Prehľad opatrení Ústredného krízového štábu SR a vlády SR*. Dostupné z: <http://www.korona.gov.sk/covid-19-prijate-opatrenia.php>

Norman, J. (2004). *Káva*. Praha: Slovart, Z knihovny gurmána.

Novinky.cz. (2020). *Nouzový stav bude platit až do 17. května, schválila Sněmovna*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/nouzovy-stav-bude-platit-az-do-17-kvetna-schvalila-snemovna-40322222>

Novotná, I. (2021). *Dopad pandémie a vládních opatření na restaurace a gastro podniky*. Dostupné z: <https://qerko.com/blog/dopad-pandemie-na-gastro-podniky>

Nozdrovická, A. (2020). *Koronavirus SARS-CoV-2 očami vedcov z Virologického ústavu Biomedicínskeho centra SAV*. In: Slovenská akadémia vied. Dostupné z: <https://www.sav.sk/news/8736>

Procházka, J., Dostál, D. (2021). *Rok s covidem pohledem firem: Krize, nebo příležitost?* In: BusinessInfo – Oficiální portál pro podnikání a export. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/rok-s-covidem-pohledem-firem-krize-nebo-prilezitost/>

Prouza, T. (2020). *Koronakrizí tvrdě zasažený gastro sektor se potácí na pokraji zkázy. Týdenní ztráty jdou do miliard*. In: HOREKA. Dostupné z: <https://www.horekaweb.cz/2020/11/19/koronakrizi-tvrde-zasazeny-gastro-sektor-se-potaci-na-pokraji-zkazy-tydenni-ztraty-jdou-do-miliard/>

Saxena, S., K. (2020). *Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) - Epidemiology, Pathogenesis, Diagnosis, and Therapeutics*. In: Medical Virology: From Pathogenesis to Disease Control, no. 1, Springer.

Sennett, R. (1976). *The Fall of Public Man*. New York: Vintage Books.

Smékalová, B. (2006). Přeloženo. *Káva*. Praha: Ottovo nakladatelství.

Sputnik Česká republika (2020). *Na Slovensku bude od 1. října platit nouzový stav.* Dostupné z: <https://cz.sputniknews.com/slovensko/2020093012593106-na-slovensku-bude-od-1-rijna-platit-nouzovy-stav/>

Swedish Civil Contingencies Agency. (2020). *Official information on the novel corona virus.* Dostupné z: <https://www.krisinformation.se/en/hazards-and-risks/disasters-and-incidents/2020/official-information-on-the-new-coronavirus>.

SZÚ. (2020). *Aktualizované základní informace o onemocnění novým koronavirem – COVID-19 (coronavirus disease 2019),* In: Centrum epidemiologie a mikrobiologie, SZÚ. Dostupné z: http://www.szu.cz/uploads/Epidemiologie/Coronavirus/Zakladni_info/2020_08_07_Covid_19_zakladni_informace.pdf

SZÚ. (2021). *Onemocnění novým koronavirem SARS-CoV-2 (dříve 2019-nCoV), pojmenováno jako „COVID-19“ (coronavirus disease 2019),* In: Centrum epidemiologie a mikrobiologie, SZÚ. Dostupné z: http://www.szu.cz/uploads/Epidemiologie/Coronavirus/Zakladni_info/zakladni_informace_covid_19_7_aktualizace_09_03_2021_2.pdf

Šula, M. (2020). *V provozu zůstalo 43 procent gastronomických podniků, ostatní jsou zavřené. Propad tržeb v oboru je 70 procent.* In: LIDOVKY. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/byznys/firmy-a-trhy/v-provozu-zustalo-43-procent-gastropodniku-ostatni-jsou-zavrene-propad-trzeb-v-oboru-je-70-procent.A201028_142623_firmy-trhy_lihem

Theodos, B., Hangen, E., González-Hermoso, J., Docter, B., Davis, Ch. (2021). *Despite the Pandemic's Hit to Sales, Small Businesses Aren't Experiencing Dramatically Higher Delinquencies. But Will That Trend Last?* In: Urban Institute. Dostupné z: <https://www.urban.org/urban-wire/despite-pandemics-hit-sales-small-businesses-arent-experiencing-dramatically-higher-delinquencies-will-trend-last>

Ukers, Harrison, W. (1935). *All about coffee*. Los Angeles: Library of Alexandria.

Úřad vlády České republiky. (2020) *Zpráva o realizaci Národního programu reformy ČR 2020*. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/aktualne/Zprava-o-NPR-2020_CS-verze-final.pdf

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. In: *Sbírka zákonů*. 1998

Vláda ČR. (2020) *USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 30. března 2020 č. 348 o vydání některých mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví na další období*. Dostupné z: https://www.stitnapopov.cz/assets/File.ashx?id_org=16394&id_dokumenty=3840

Vláda ČR. (2020) *Vláda rozhodla o uzavření všech obchodů kromě prodejen potravin, lékáren, drogerií, čerpacích stanic a některých dalších*. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-rozhodla-o-uzavreni-vsech-obchodu-krome-prodejen-potravin--lekaren--drogerii--cerpacich-stanic-a-nekterych-dalsich-180327/>

Vláda ČR. (2020) *Vláda vyhlásila na území České republiky od pondělí nouzový stav na 30 dnů, do 18. října omezila hromadné akce*. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-vyhlasila-na-uzemi-ceske-republiky-od-pondeli-nouzovy-stav-na-30-dnu--do-18--rijna-omezila-hromadne-akce-183879/>

Vláda ČR. (2020) *Výsledky jednání vlády 15. března 2020*. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tiskove-zpravy/vysledky-jednani-vlady-15--brezna-2020-180378/>

Zákon č. 455/1991 Sb., Zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). In: *Sbírka zákonů*. 1991

Zákon č. 240/2000 Sb. Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů*. 2000

Zákon č. 89/2012 Sb., Zákon občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů*. 2012

Zákon č. 90/2012 Sb. Zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: *Sbírka zákonů*. 2012

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Poměr předchozí zadluženosti k nově vzniklé půjce	30
Tabulka č. 2: Propouštění zaměstnanců v závislosti na umístění kavárny	33
Tabulka č. 3: Nutnost půjčky v závislosti na umístění kavárny.....	33
Tabulka č. 4: Nutnost půjčky v závislosti na formě podnikání.....	34
Tabulka č. 5: Využití kompenzací v závislosti na formě podnikání.....	34
Tabulka č. 6: Využití okénkového prodeje v závislosti na umístění kaváren	35

Seznam grafů

Graf č. 1: Časová osa – pandemická opatření ovlivňující gastronomii v ČR..	23
Graf č. 2: Nabízený sortiment kaváren.....	30
Graf č. 3: Poměr zaměstnaných a propuštěných pracovníků kaváren.....	31
Graf č. 4: Využití jednotlivých vládních příspěvků	32

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Mapa vymezující oblasti umístění kaváren..... 27

Seznam příloh

Příloha č. 1: Dotazník.....	51
Příloha č. 2: Seznam vybraných olomouckých kaváren.....	54

Dotazník

Vážení respondenti,

jmenuji se Natálie Kotsopoulosová a jsem studentkou 3. ročníku Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Obracím se na Vás s žádostí o zodpovězení několika otázek, které jsou podkladem pro zpracování mé bakalářské práce na téma „*Olomoucké kavárny v době koronavirové pandemie – analýza míry dopadů na jejich provozovatele*“. Dotazník se zaměřuje na účetní období roku 2020. Cílem mé práce je zjistit, jak velký dopad měla vládní opatření a jaké faktory ovlivňují potenciálně různou míru těchto dopadů.

Jedná se o anonymní dotazník. Vámi poskytnuté odpovědi budou použity pouze pro potřeby mé bakalářské práce.

Děkuji za Vaši ochotu a spolupráci

Kontakt: natalie.kotsopoulosova01@upol.cz

1. Jaká je forma Vašeho podnikání?

☐ OSVČ ☐ s.r.o. ☐ Jiné (uved'te)

2. Kolik míst k sezení se nachází ve Vaší kavárně? (tj. jaká je kapacita Vaší kavárny)

3. Byla Vaše forma podnikání v oboru provozu kavárny před vypuknutím koronavirové pandemie příjemcem podnikatelského úvěru, finančního leasingu nebo jiné obdobné formy zadlužení?

☐ Ano ☐ Ne

4. Co zahrnují Vaše měsíční náklady? (můžete uvést více odpovědí)

☐ Mzdy ☐ Nájemné ☐ Energie ☐ Internet ☐ Vedení účetnictví
☐ Pojištění ☐ Jiné (uved'te)

5. Kolik zaměstnanců měla Vaše kavárna před pandemií? (uved'te počet)

☐ Plný pracovní úvazek
☐ Částečný/zkrácený pracovní úvazek

☐ Dohoda o provedení činnosti (DPČ)

☐ Dohoda o provedení práce (DPP)

6. Byli jste nuceni během pandemie propustit nějaké zaměstnance?

☐ Ano ☐ Ne

7. Pokud ano, byli to (uved'te počet):

☐ Plný pracovní úvazek

☐ Částečný/zkrácený pracovní úvazek

☐ Dohoda o provedení činnosti (DPČ)

☐ Dohoda o provedení práce (DPP)

8. V jaké míře utrpěla Vaše kavárna za účetní období roku 2020 finanční ztráty v důsledku vládních opatření přijatých z důvodu koronavirové pandemie?

☐ Neutrpěla

☐ Utrpěla, ale nemuseli jsme si půjčit

☐ Utrpěla, museli jsme si půjčit

☐ Ztráty byly devastující, musíme zavřít

9. Využili jste pomoc od vlády ve formě finančních příspěvků?

☐ Ano ☐ Ne

10. Pokud ano, o jakou formu příspěvků se jednalo? (můžete uvést více odpovědí)

☐ Antivirus A

☐ COVID – Gastro

☐ COVID – Nájemné

☐ Kompenzační bonus pro OSVČ, DPP, DPČ a malé s.r.o.

☐ Jiné (uved'te)

11. Byla pro Vás dosavadní pomoc od vlády dostatečná?

☐ Určitě ano

☐ Spíše ano

☐ Spíše ne

☐ Určitě ne

12. Jak dlouho u Vás trvalo dočasné uzavření kavárny bez možnosti jakéhokoliv prodeje? (tj. úplné uzavření)

13. Co patří do nabízeného sortimentu Vaší kavárny? (můžete uvést více odpovědí)

☐ Studené nápoje

☐ Teplá kuchyně (snídaně, obědy, ...)

☐ Studená kuchyně (toasty, sendviče, bagety, ...)

☐ Dezerty

14. Využili jste možnost provozu okénkového prodeje s sebou?

☐ Ano ☐ Ne

15. Pokud jste okénkový prodej využili, byl pro Vás finančně přínosný?

16. Pokud jste možnost okénkového prodeje měli a nevyužili jej, proč?

17. Jste rozhodnutý / rozhodnutá, že po ukončení vládních opatření přijatých z důvodu koronavirové pandemie budete pokračovat v podnikání ve stejném oboru (provoz kavárny)?

☐ Ano, budu pokračovat

☐ Ne, zvolím jiný obor podnikání

☐ Ne, nechám se zaměstnat

☐ Ne, jiné (uved'te)

18. Prostor pro individuální postřehy, dodatky, komentáře, výtky.

Příloha č. 2: Seznam vybraných olomouckých kaváren

Obchodní centra	Adresa
1. Café Globus	Globus, Pražská ul. 39/248, 779 00 Olomouc
2. Cafe Infinity	OC Olympia, Olomoucká 90/0, 777 00 Velký Týnec
3. Coffeeshop Company	Galerie Moritz, 8. května 465/24, 779 00 Olomouc
4. Coffeeshop Company	Galerie Šantovka, Polská 1, 779 00 Olomouc
5. Eiscafé Delikana	Tesco, Kafkova 1223/8 77900 Olomouc
6. Kavárna CITY	Olomouc CITY, Pražská 255/41, 779 00 Olomouc
7. McCafé	Galerie Šantovka, Polská 1, 779 00 Olomouc
8. Starbucks	Galerie Šantovka, Polská 1, 779 00 Olomouc
9. St. Angelo	Olomouc CITY, Pražská 255/41, 779 00 Olomouc
10. Trdlokafe	Tesco, Kafkova 1223/8 77900 Olomouc

Okraj města	Adresa
11. Art Kafé	Třída Svobody 639/20, 77900 Olomouc
12. CAFE DELUX	Zeyerova 16, 77900 Olomouc
13. Café Club	Schweitzerova 99/23, 77900 Olomouc
14. Caffè Nicol	Tř. Míru 105, 77900 Olomouc
15. Cajk Olomouc	Wolkerova 27, 77900 Olomouc
16. Coffee Park	Zamenhofova, 77900 Olomouc
17. Kavárna u Evy	Družební 768/2a, 779 00 Olomouc
18. Euphoria Cafe	Tř. Míru 965/105, 77900 Olomouc
19. FABBRICA DI CAFFÉ	Ladova 317/1, 77900 Olomouc
20. Katrin cake & coffee	Dobnerova 26, 77900 Olomouc
21. Love Coffee	Masarykova třída 939/56, 77900 Olomouc
22. Momento Café	Jeremenkova 23, 77900 Olomouc
23. OLLIES Olomouc	Horní lán 1328/6, Olomouc
24. Pusinka kavárna	Kmochova, 77900 Olomouc
25. SUNCAFE	Horní Lán 1197/7, 77900 Olomouc
26. Telegraph Cafe	Jungmannova 3, 77900 Olomouc
27. Valeri Cafe	Masarykova tř. 889/3, 77900 Olomouc
28. 21 Rock'n'Roll Cafe	Masarykova 36, 77900 Olomouc

Centrum města	Adresa
29. BerryBlue Café	Třída Svobody 639/20, 77900 Olomouc
30. City Cafe	Horní náměstí 407/27, 77900 Olomouc
31. Caffé Dieci	Denisova 11, 77900 Olomouc
32. Caffé Dolce Vita	Třída 1. máje 38, 77900 Olomouc
33. CAFE GALLERY JOLA	Denisova 272 /8, 77900 Olomouc
34. Cafe Hajek	Tř. Svornosti 180/8, 77900 Olomouc
35. Cafe Jan	Havlíčková 661/11, 77900 Olomouc
36. Café La Fée	Ostružnická 13, 77900 Olomouc
37. Café Mahler	Horní náměstí 322/11, 77900 Olomouc
38. Café na Cucky	Dolní náměstí 42, 77900 Olomouc
39. Café Na Zábradlí	28. října 9, 77900 Olomouc
40. Café PALÁC	1. máje 869/27, 77900 Olomouc
41. Caffé Trieste	Dolní náměstí 18, 77900 Olomouc
42. Café+	Mariánská 14, 77900 Olomouc
43. Café 87	1. máje 29, 77900 Olomouc
44. Cokolif Kafárna	Pavelčákova 5/13, 77900 Olomouc
45. CoffeeCat	Vídeňská 20, 77900 Olomouc
46. Coffee Library	Biskupské náměstí 1, 77900 Olomouc
47. COSTA COFFEE	8. května, 77900 Olomouc
48. CrossCafé	Riegrova 24, 77900 Olomouc
49. Kavárna Bohéma	Tř. Svobody 411/27, 77900 Olomouc
50. Espresso Bar Illy	Mlýnská 2, 77900 Olomouc
51. Jazz Fresh Café	Sokolská 48, 77900 Olomouc
52. KAFE JAK LUSK	Tř. Svobody 646/4, 77900 Olomouc
53. Kafe Kodó	Ostružnická 40, 77900 Olomouc
54. Kafe Střelnice	Bořivojova 2, 77900 Olomouc
55. Kavárna HENRI	Náves Svobody 17 / Ostružnická 5 783 71, Olomouc
56. Kavárna Madlen	Dolní náměstí 6, 77900 Olomouc
57. Kavárna ŮDE	Hrnčířská 12, 77900 Olomouc
58. KIKAFE	Sokolská 44, 77900 Olomouc
59. Konvikt Olomouc	Univerzitní 3, 77900 Olomouc
60. Long Story Short Café	Koželužská 945/31, 77900 Olomouc
61. Lucerna	Dánská 5, 77900 Olomouc
62. Naše Café	Dolní náměstí 15, 77900 Olomouc
63. Kavárna Sladký Médřa	Ostružnická 21, 77900 Olomouc

64. Sophie's Cafe	Denisova 292/33, 77900 Olomouc
65. Traffic OKNO Coffee	Ztracená 15, 77900 Olomouc
66. TRAFFIC COFFEE!	Palackého 75/21, 77900 Olomouc
67. Trouble Café	Palackého 17, 77900 Olomouc
68. V lese	Žerotínovo náměstí 152/3, 77900 Olomouc
69. Wavelet Café	Ostružnická 353/2, 77900 Olomouc
70. Zmrzlinárium Café Centro	Na Střelnici 37, 77900 Olomouc

Zdroj: Vlastní zpracování.